

Forslag til: Formidlingsplan for Rallarvegen

Oppdatert: 28.02.2018

1. Bakgrunn

Rallarvegrådet ønsker å få laget en formidlingsplan for Rallarvegen langs Bergensbanen (strekningen Haugastøl – Kårdal/Flåm). Planen skal peke på ansvars- og oppgavefordeling og samarbeidsparter, gi en oversikt over kostnader og være grunnlag for å søke finansiering.

Bane NOR inviterte de tre fylkeskommunene Hordaland, Buskerud og Sogn og Fjordane med i et samarbeid, og Hordaland fylkeskommune påtok seg å koordinere arbeidet. I et brev fra Bane NOR til fylkeskommunene datert 15.03.2016 nevnes en rekke tiltak som kan inngå i planen: informasjonstavler, avstandsskilt og øvrig skilting, enhetlig design, kultur- og naturhistorisk informasjon, kart, praktisk informasjon (rallarvettreglene), informasjon på engelsk og ev. flere språk, nettside og Rallarveg-appen.

I [forvaltningsplanen for Rallarvegen](#) (september 2017) står det blant annet at det er naturlig å satse mest på digital formidling, supplert med skriftlig materiale og noe skilting. Temaet skal først og fremst være kulturminner knyttet til Bergensbanen, men det er også naturlig å ta med eldre tiders kulturhistorie i området, naturforhold og hensyn en må ta til plante- og dyreliv.

Forvaltningsplanen nevner tilrettelegging av rasteplasser og toaletter. Arbeidsgruppa mener dette krever en annen type kompetanse og beslutningsprosess, og har valgt å ikke gå inn på dette i vårt arbeid med formidlingsplanen.

Det finnes i dag svært mye informasjon om Rallarvegen, både tekst og bilder, i ulike kanaler. Dette omfatter bøker, brosjyrer, videoer, nettsider m.m. Vedlegg 2 inneholder en oversikt over nettsider. Utfordringen blir ikke først og fremst å produsere ny informasjon, men å velge ut det mest relevante for ulike målgrupper og formidle dette på en måte som når frem til dem.

2. Ansvar og roller

Bane NOR forvalter Rallarvegen og har ansvar for drift og vedlikehold. De tre fylkeskommunene Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud har et ansvar som kulturminnemyndigheter. Hordaland fylkeskommune har også nestleder og sekretariatsfunksjon i Rallarvegrådet, et samarbeidsforum for aktører langs Rallarvegen.

Denne formidlingsplanen eies av Bane NOR og koordineres av Hordaland fylkeskommune. Planen skal forankres i Rallarvegrådet, og alle medlemmene i rådet er aktuelle deltakere og støttespillere i formidlingsarbeidet.

Arbeidsgruppe for formidlingsplanen

- Ambjørg Reinsnos, Hordaland fylkeskommune (Ambjorg.Reinsnos@hfk.no)
- Elizabeth Warren, Hordaland fylkeskommune (elizabeth.jan.warren@hfk.no)
- Ingunn Halvorsen, Bane NOR (ingunn.halvorsen@banenor.no)

Jernbanemuseet på Hamar har bidratt med kulturhistorisk informasjon. Kontaktperson er Bjørg Eva Aasen (bjorg.eva.aasen@jernbanedirektoratet.no), som også sitter i styret for Rallarmuseet på Finse.

3. Kommunikasjonsmål og -utfordringer

Rallarvegen er først og fremst et kulturminne, og bruken av veien må tilpasses dette. Samtidig har veien en unik stilling som en av [landets mest populære turistsykkelveier](#).

[Allemannsretten](#) slår fast at alle har lov til å ferdes og oppholde seg ute i naturen i Norge. Vår formidling har som mål å balansere disse hensynene.

Overordnet mål for formidlingsarbeidet

Vi skal legge til rette for at

- Brukerne får lærerike opplevelser og kunnskap om hvordan de kan ferdes sikkert på Rallarvegen
- Rallarvegen blir brukt på en bærekraftig måte som ivaretar kulturminner, dyreliv og natur.

Kommunikasjonsmål – kortsiktige

1. Utarbeide en folder på norsk og engelsk med praktisk informasjon til syklistene på Rallarvegen.
2. Utarbeide skiltplan for strekningen Haugastøl-Flåm, samt produsere og montere skilt med praktisk informasjon som avstander, tilgjengelige toaletter og sikkerhetsinformasjon.
3. Lage en sjekkliste over praktisk informasjon som bør finnes i alle kanaler som informerer om Rallarvegen, og tilby korte tekster som alle kan bruke f.eks. på nettsider.
4. Legge til rette for at Rallarvegrådet eller andre aktører kan søke finansiering til formidlingstiltak fra ulike støtteordninger.

Frist: innen sesongstart (juli) 2018

Kommunikasjonsmål – langsiktige

1. Lage kortversjoner av eksisterende informasjonstekster om Rallarvegen i digitaltmuseum.no på norsk og engelsk
2. Utvikle en ny og enklere mobiløsning eller app til bruk for syklistene
3. Utarbeide skiltplan, samt produsere og montere nye skilt om natur og kulturminner langs veien.
4. Sikre jevnlig dialog med aktører langs Rallarvegen med sikte på å samordne formidlingstiltak og fordele arbeidsoppgaver som flere har nytte av.

Frist: Kan variere for de ulike tiltakene, og avhenger av ressurser/finansiering.

Punkt 2 er også avhengig av hvordan nettdekningen langs Rallarvegen blir i årene fremover.

Kommunikasjonsutfordringer

Vi møter en del utfordringer som påvirker formidlingsarbeidet, for eksempel:

- **Usikker sesongstart:** Det varierer fra år til år når snøen smelter og sykkelsesongen kan starte. Dette er en stor utfordring når reiselivsnæringen skal informere publikum. Det er heller ikke én aktør som offisielt erklærer at veien er åpen, så budskapet kan variere noe etter hvem som er avsender.
- **Ulike interesser:** Noen aktører ønsker flest mulig turister og lengst mulig sesong, andre ønsker å begrense dette av hensyn til villreinen, slitasje på veien og andre hensyn.
- **Flere utenlandske turister:** Antall utenlandske syklister øker, og ikke alle behersker engelsk. Dette er en spesielt viktig målgruppe for sikkerhetsinformasjon, da mange av dem er uforberedt på forholdene i fjellet og uvant med å ta ansvar for sin egen sikkerhet.
- **Mobil- og nettdækning i fjellet:** Begrenset mulighet for å formidle via nettsider og mobilapp.
- **Vær og klima:** Stiller ekstra krav til robuste skilt som skal stå ute året rundt, eller at noen tar ansvar for å ta skiltene inn når sesongen er slutt.

4. Interessenter (målgrupper)

Svært mange interessenter har et forhold til Rallarvegen. Høsten 2017 intervjuet arbeidsgruppa en rekke offentlige og private interessenter (vedlegg 1). Disse ga oss nyttige innspill om brukerne av veien, kommunikasjonsbehov og -utfordringer.

Ifølge [tellingene som NINA utførte i 2010 og 2011](#), var det ca. 25 000 syklister som syklet hele eller deler av Rallarvegen i løpet av sommeren. Hovedsesongen er fra etter snøsmelting i slutten av juni til midten av august. Utover høsten er Rallarvegen mest brukt i helgene.

Reiselivsaktørene forteller at de aller fleste brukerne er norske, men antallet utenlandske gjester øker. Fra sesongåpning til skolestart i midten av august er det mange familier med barn som sykler Rallarvegen. Senere i sesongen kommer voksne vennegjenger og bedrifter på gruppetur. Mange av disse er gjengangere.

De viktigste målgruppene for formidlingen er

- 1) syklistene på Rallarvegen, og
- 2) virksomheter som er i kontakt med dem før og under sykkelturen, for eksempel sykkelutleier, overnattingssteder og andre.

Per i dag blir Rallarvegen markedsført som sykkelvei. Det være interessant å drøfte om vi også skal legge til rette for fotturister og markedsføre veien overfor dem i årene som kommer.

5. Strategier

Intervjuene og det øvrige forarbeidet har avdekket noen strategiske hensyn vi vil ta:

- Utnytte at det allerede finnes mye god informasjon om Rallarvegen. Formidlingsplanen skal tilstrebe å gi merverdi til det som finnes fra før, og samordne for å redusere dobbeltarbeid.
- Vektlegge korte budskap som flest mulig orker å lese. Dagens Rallarveg-app inneholder så mye informasjon (og er så tung å laste ned) at den ikke egner seg på en sykkeltur hvor man primært vil oppleve naturen. Vi vil heller gi gjestene «smaksprøver» på spennende tema så de får lyst til å lære mer om Rallarvegen etter turen.
- Prioritere skilting og en enkel trykksak fremfor digital informasjon underveis, på grunn av dårlig nettdækning og risikoen for kaldt og vått vær (kalde fingre og mobilen pakket ned).
- Tilstrebe å følge etablerte maler og design for turskilt, og bygge på utprøvd kunnskap om hva slags skilttyper som tåler klimaet på høyfjellet.
- Sikre at informasjon om sikkerhet og praktiske forhold finnes på flere språk, med norsk og engelsk som minstekrav.

6. Budskap og kanaler

Aktuelle budskap (uprioritert rekkefølge)

- Rallarvegen er et kulturminne og må behandles forsiktig (søppel, toalett, bål ...)
- Høyfjellet er barskt, vær forberedt (sesong, vær og føre, klær og utstyr, mobildekning ...)
- Tilstanden på veien (humper og hull, stigning, avstander, anbefalt alder, fare for snø ...)
- Sesongåpning (husk å sjekke før du drar, kan variere fra år til år)
- Oppfordring til å leie sykkel fremfor å ta med egen (begrenset plass på tog, tilpassede sykler)
- Sikkerhetsinformasjon på farlige steder (her må/bør du leie sykkelen)
- Praktisk informasjon (avstander, høyder, nærmeste toalett, rasteplasser)
- Rallarvegens historie og kulturminner langs Bergensbanen
- Eldre tiders kulturhistorie, natur og plante- og dyreliv

Aktuelle kanaler (uprioritert rekkefølge)

- Brosjyre, plakater, andre trykksaker
- Nettsider
- Sosiale medier
- Informasjonstavler
- Skilt langs vegen
- Mobilløsning (utvikling av Rallarveg-appen)
- Mediekontakt (nyhetsmedia, fag- og nisjemedier)

7. Tiltak: Tid, ansvar og budsjett

Tiltak	Tid	Kostnad	Finansiering	Ansvar
Overordna skiltplan Haugastøl-Flåm	April 2018			Bane NOR/HFK
Oversikt over finansieringsmuligheter	April 2018			Bane NOR/HFK
Produksjon av avstandskilt, WC, varsel/forbudsskilt	Mai 2018			Bane NOR
Oppsett av skilt	Juli 2018			Bane NOR
Folder på norsk og engelsk	Juli 2018			Bane NOR/HFK
Sjekkliste over praktisk informasjon som bør finnes i alle kanalar	Juli 2018			Bane NOR/HFK
Kortversjon av tekster i digitalmuseum.no	Des. 2018			HFK
Oversette kortversjon av tekster til engelsk	Des. 2018			HFK/Jernbanemuseet
Ny mobilløsning eller app for syklist	Mai 2019			HFK
Informasjonstavler om natur og kultur	Mai 2019			HFK/Jernbanemuseet

8. Evaluering

Bane NOR skal ta initiativ til en årlig evaluering av formidlingsplanen, første gang etter sesongen 2018. Evalueringen skal særlig se på i hvilken grad målene og de konkrete tiltakene er fulgt opp. Tiltak og måloppnåelse skal rapporteres til Rallarvegrådet minst en gang i året.

Vedlegg 1: Informasjonskilder

I arbeidet med formidlingsplanen har arbeidsgruppa kontaktet en rekke interessenter i oktober og november 2017. Vi stilte følgende spørsmål til aktørene langs Rallarvegen:

1. Kva kan interessenten fortelje oss om bruken av Rallarvegen? (Når er den nytta, korleis er den nytta, kven nyttar den, kor mange nyttar den?)
2. Kva tykkjer interessenten er den største utfordringa ved bruk av Rallarvegen?
3. Kva veit interessenten om finansieringsordningar? Kor er det mogleg å søkje om støtte til tiltak i samband med Rallarvegen?
4. Dersom interessenten kunne velje ein ting som han/ho ville fått gjort eller endra på i samband med Rallarvegen, kva skulle det vere?
5. Kjenner interessenten til brosjyrer eller anna infomateriell om Rallarvegen?

Følgende virksomhet og personer er kontaktet i løpet av høsten 2017:

Virksomhet	Kontaktperson	Kontaktinfo
Aurland kommune	Martin Hendriks	
Hol kommune	Torkil Bratberg Dokk, utmarks-/naturforvalter	32 09 21 00, Torkil.Bratberg.Dokk@hol.kommune.no
Ulvik herad	Lars Præstin, skogbrukssjef Natalia A Golis, kultur	56 52 70 55
Buskerud fylkeskommune	Turid Kolstadløkken, teamleder kulturminnevern	Turid.kolstadlokken@bfk.no
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Eva Moberg, fylkeskonservator	Eva.moberg@sfi.no
Hordaland fylkeskommune	Eirik Knive, turskiltprosjektet Ann Steindal, fotograf	
Finse 1222	Trygve Norman, styreleder Laila Hjellvoll, dagleg leiar	909 24 717, trygve@finse1222.no 992 79 050
Haugastøl turistsenter	Eldbjørg Kaupang	
Vatnahalsen høvfjellshotell	Jannet Aksnes, hotellbestyrer	57 63 37 22, post@vatnahalsen.com
Finsehytta / DNT	Edvar Sæbø	482 57 055 / 908 52 245
Flåmsbana / Flåm Utvikling	Sindre Orvedal, produktsjef	940 22 247, sindre@visitflam.com
NSB	Henning Lirhus, markeds- og kommunikasjonssjef	916 66 064, Henning.Lirhus@nsb.no
Statens vegvesen		
Hallingskarvet nasjonalpark	Trond Erik Buttingsrud, nasjonalparkforvalter	934 07 549, fmbuteb@fylkesmannen.no
Norges vassdrags- og energidirektorat	Unn Yilmaz	22 95 94 52, unyi@nve.no
Statens naturoppsyn (SNO)	Petter Braaten	
Rallarmuseet	Rolf Akselsen, styreleiar Kjell Magne Tangen, styrar	951 19 217 90 50 09 40
Rallarveien Ofotbanen	Steingrim Sneve, produsent	76 95 03 55 / 913 29 295, steingrim@vinterfestuka.no
Kulturpunkt / KulturIT	Marit Kjeksrud Amundsen, produktansvarleg	958 98 506, Marit.kjeksrud.amundsen@kulturit.org

Vedlegg 2: Nettsider om Rallarvegen

Nettside	Utgiver
http://visitrallarvegen.no/nb	Fjord Tours, Finse1222, fellesprosjekt
https://www.facebook.com/Visitrallarvegenno-200586993290686/	Visitrallarvegen på Facebook
https://www.rallarvegen.com/rallarvegen	Haugstøl turistsenter
https://www.facebook.com/rallarvegen/	Haugstøl på Facebook
https://finse1222.no/nb/rallarvegen/	Finse1222
https://www.fjordtours.com/no/ting-aa-gjoere-i-norge/sykkelferie/rallarvegen/	Fjord Tours
https://www.ut.no/tur/2.6645/	Ut.no (Den norske turistforening)
http://www.cyclingnorway.no/rallarvegen/	Cycling Norway (nasjonale sykkelruter)
https://www.visitflam.com/se-og-gjore1/se/rallarvegen/	Visit Flåm
https://www.nsb.no/7044/rallarvegen	NSB
http://booking.dehistoriske.no/rallarvegen	De historiske hotell
https://no.fjordnorway.com/topp-attraksjoner/flaamsbana/rallarvegen	Fjord Norway
http://rallarmuseet.no/no/rallarvegen/	Rallarmuseet
https://digitaltmuseum.no/	Digitalt museum
https://kulturpunkt.org/owner/54/group/193/record/2655	Kulturpunkt

Vedlegg 3: Forslag til skiltplan for Rallarvegen

28.02.2018

Innleiing

Rallarvegen går gjennom eit område med mange ulike interesser knytt til mellom anna naturmangfald, kulturminne, historie og friluftsopplevingar. Langsmed Rallarvegen står det i dag ei mengd ulike skilt som informerer om desse ulike interessene. Det har til no ikkje vore utarbeidd ein overordna plan for utforming eller oppsetjing av skilt, og skilta viser stor variasjon med tanke på utforming, kvalitet, vedlikehald og plassering.

Denne skiltplanen for Rallarvegen er eit forsøk på å utarbeide ein overordna strategi for skiltinga langsmed vegen. Planen foreslår følgjande retningslinjer for skiltinga:

- Skiltinga skal ha som mål å vere einsarta og heilskapleg
- Skiltinga skal vere lett å forstå, opplysande og gjenkjenneleg.
- Skilting skal ha god kvalitet
- Skiltinga skal vere fleksibel og kunna tilpassast ulike behov og endringar av desse.
- Skilta skal plasserast på ein godt synleg stad. Plassering varierer for dei ulike skilttypane.
- Alle skilt skal ha eigar/ansvarleg organisasjon eller bedrift som har ansvar for vedlikehaldet.
- Skilta skal vedlikehaldast.

Alle typar tilrettelegging av turruter, inkludert merking og skilting, krev løyve frå grunneigar og rettshavar (Merkehåndboka 2013:13ff). Dette gjeld også der det offentlege er grunneigar. I statsallmenningar er det Statskog og fjellstyrene som gir løyver. I offentlege friluftsområde er det normalt kommunen og/eller interkommunale friluftsråd som har forvaltingsansvar.

Alle arkeologiske kulturminne frå før 1537, byggverk frå før 1650 og samiske kulturminne eldre enn 100 år, er automatisk freda, dvs. at dei er freda ved lov (kulturminneloven). Også nyare kulturminne kan vere freda eller verneverdige. Svært mange automatisk freda kulturminne er ikkje synlege over bakkeplan, eller dei kan vere vanskelege å få auge på i terrenget. Dei nasjonale kulturminnedatabasane må difor sjekkast før ein skal setje opp skilt, for å unngå skade på kulturminne.

Vern av natur er forankra i naturmangfaldslova. Tilrettelegging for friluftsliv og reiseliv må gjerast innafør naturens tolegrensar, innan rammene av ei berekraftig utvikling, med tanke på både kulturminne og natur.

Skilttypar

Skiltplanen omhandlar tre ulike skilttypar:

1. **Avstandsskilt (Bane NOR har ansvar for oppsetjing og vedlikehald)**

Skal vise avstand i km til Finse og Flåm. Avstandsskilta kan vere utforma som type «retningsskilt» i Turskiltprosjektet, sjå døme under. Merkehåndboka (merkehandboka.no) er ei handbok for tilrettelegging av turruter i fjellet, i skogen og langs kysten. Boka viser mellom anna merking av sykkelruter, og har tydelege, lett gjenkjennelege skilttypar og symbol. Turskiltprosjektet (turskiltprosjektet.no) er eit nasjonalt skilt- og merkeprosjekt der Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunane i fellesskap gir økonomisk støtte til merking, skilting og informasjonstiltak knytt til turruter. Det er utvikla ein eigen manual for Turskiltprosjektet som bygger på Merkehåndboka sine tilrådingar. Turskiltprosjektet har også ei liste over tilrådde leverandørar på turskilt og informasjonstavler.

2. Varselskilt/fareskilt/forbudsskilt (Bane NOR har ansvar for oppsetjing og vedlikehald)

Skilta skal stå slik at sykkistar vert átvara om det farlege vegpartiet i god tid. Skilta skal vere godt synlege. Utforming vil vere etter Bane NOR sine malar/standardar.

3. Informasjonsskilt (vert sett opp og vedlikehaldne av dei respektive instansane)

Informasjonsskilta skal setjast opp på allereie etablerte stoppestader/pausestader. Det skal vere mogleg å kome inn til skiltet for fotgjengarar og sykkistar, og skilta må plasserast i passeleg høgde. Det vil her vere ei føremon om ein felles skiltmal vil kunna nyttast uavhengig av kva instanse som set dette opp/kva tema skiltet omhandlar.

Oppsetjing av skilt 2018

Hausten 2017 vart det gjennomført ein ringerunde til instansar og føretak med interesse i/for Rallarvegen, der eitt av spørsmåla var: dersom interessenten kunne velje ein ting som han/ho ville fått gjort eller endra på i samband med Rallarvegen, kva skulle det vere? Svaret på dette spørsmålet var i stor grad at ein ønskte å få satt opp skilt som viste avstandane på strekninga generelt, og avstand til næraste rasteplass, overnattingsstad, toalett og liknande. Slike skilt skal difor prioriterast i formidlingsarbeidet. I tillegg skal varsel-/forbudsskilt bytast ut på fire (fem) stader. Skilta skal vere på plass til sesongen 2018.

Døme på eksisterande retnings-/avstandsskilt langsmed traséen, strekninga Finse-Flåm (foto Bane NOR).

Skilt som skal bytast ut. Forbudsskilt ved Stururdi til venstre, varselkilt ved Klevagjelet i midten og varselkilt ved Myrdalsvingane til høgre (foto Bane NOR).

Forslag til plassering av nye avstandsskilt:

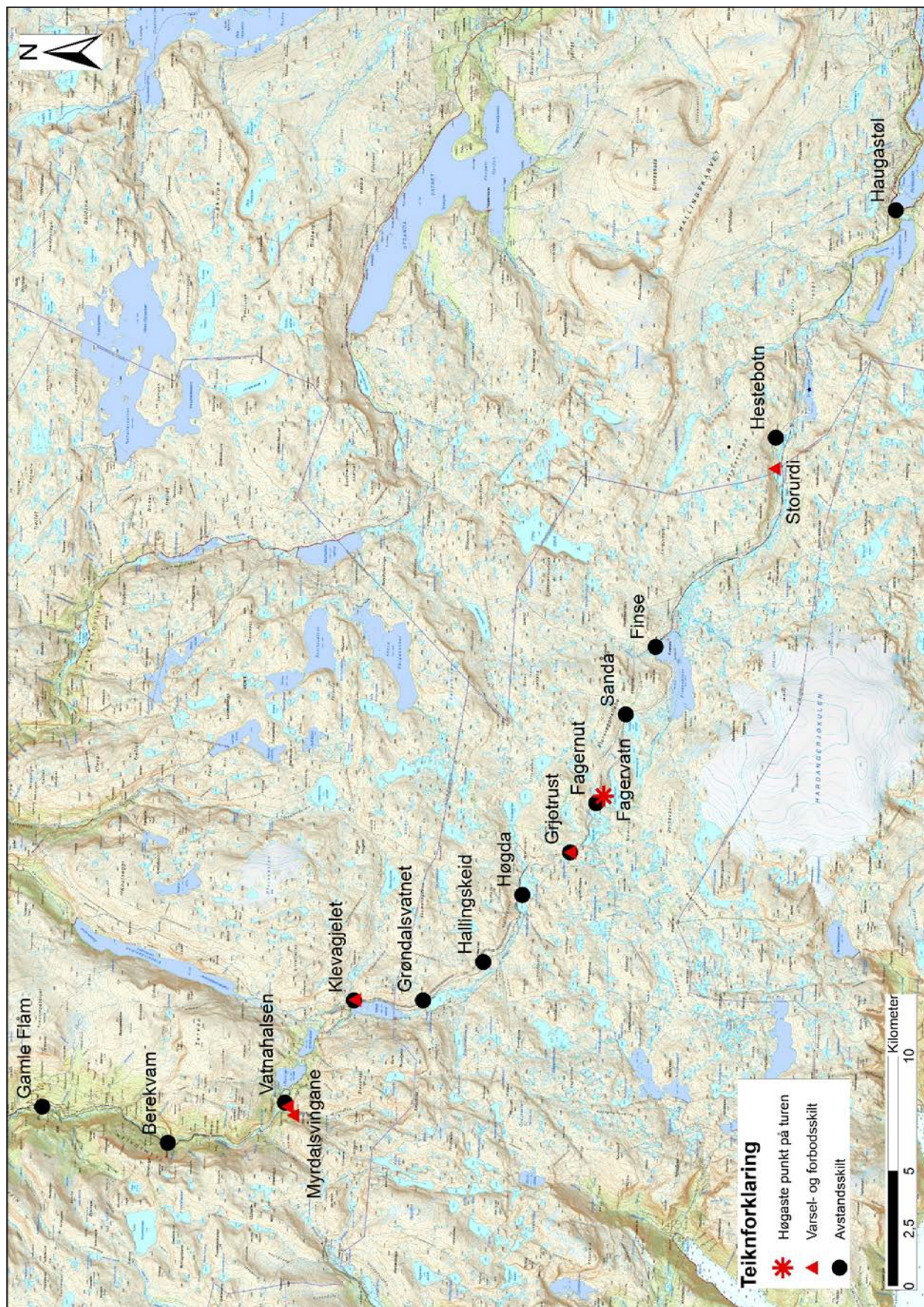
Nr	Stad	Skilt 1	Skilt 2	Skilt 3	Skilt 4	Skilt 5	Merk
1	Haugastøl turistsenter	Finse 27 km	Flåm 81 km				
2	Hestebotn	Haugastøl 13 km	Finse 14 km	Flåm 68 km			
3	Finse stasjon	Fagernut 10 km	Halingskeid 21 km	Vatnahalsen 37 km	Haugastøl 27 km	Flåm 54 km	
4	Sandå vokterbolig	Finse 5 km	Flåm 49 km				*
5	Fagernut vokterbolig	Finse 10 km	Flåm 44 km				* Toalett Høgste punkt
6	Grjotrust vokterbolig	Finse 13 km	Flåm 41 km				*
7	Høgda vokterbolig	Finse 17 km	Flåm 37 km				*
8	Hallingskeid	Finse 21 km	Flåm 33 km	Haugastøl 48 km			Toalett
9	Grøndalsvatnet	Finse 24 km	Flåm 30 km				
10	Klevagjelet	Flåm 27 km	Finse 27 km				*
11	Vatnahalsen	Flåm 17 km	Finse 37 km				
12	Berekvam	Flåm 9 km	Finse 45 km				
13	Gamle Flåm (ved kyrkja)	Flåm 3 km	Finse 51 km				

* Kan festast på eksisterande skilt
 Toalett Treng også skilt til toalett
 Høgste punkt Skilt som viser høgste punktet på Rallarvegen, ved Fagervatn

Varsel-/forbodsskilt som skal byttast ut:

Nr	Stad	Type skilt	Tekst	Merk
1	Storurdi bom	Forbodsskilt	Kjøring berre etter løyve frå Bane NOR. No unauthorized vehicles - permit from Bane NOR required	Innkjøring forbode/motorisert ferdsel forbudt ved Storurdi ved bom
2	Grjotrust	Varselskilt	Bratt terreng – veg utan sikring – ver varsam! Danger – Sharp curves - use at your own risk	
3	Klevagjelet	Varselskilt	Veg utan sikring – ver varsam! Her bør du helst leia sykkelen. Unmaintained road – use at your own risk. Walk bikes	Før vaktarbustad. Skal varsle bratt terreng, ujamnt underlag, ur i sideterrenget. Vert bytta ut med universelt fareskilt med piktogram
4	Myrdal-svingane	Varselskilt	Veg utan sikring – ver varsam! Unmaintained road – use at your own risk	Eksisterande skilt frå vegen som går frå Myrdal stasjon må byttast ut. Treng tilsvarende skilt også ved Vatnahalsen hotell.

Kostnader ved produksjon av avstandsskilt varierer noko med produsent. Ein tommelfingerregel er 450,- per skilt. Med 34 avstandsskilt, inkludert 2 toalett-skilt og eitt skilt som viser det høgste punktet på Rallarvegen, som vist i tabellen over, er då eit overslag på kostnader for avstandsskilta $450 \times 34 = 15\,300,-$. I tillegg kjem arbeidstid og eventuelle kostnader knytt til festinga av skilta. Kostnader knytt til varsel-/forbodsskilta vert dekt av Bane NOR, som del av deira drifts- og vedlikehaldsansvar for Rallarvegen.

Kart over strekningen med forslag til plassering av avstandsskilt, varsel-/forbodsskilt og eit skilt på det høgaste punktet.

Vidare arbeid med skilting etter 2018

På sikt skal det utarbeidast og setjast opp informasjonsskilt om tema historie, kulturminne, naturmangfold osv. Informasjonsskilta skal setjast opp på allereie etablerte stoppestader/pausestader. Det skal vere mogleg å kome inn til skiltet for fotgjengarar og syklistar, og skilta må plasserast i passeleg høgde. Det skal vere eit mål å ha einsarta skiltutforming med tydeleg, kortfatta budskap. Kostnader knytt til informasjonsskilt av storleik A1 (100 x 70 cm) inkludert montering, tekst og utforming kan estimerast til NOK 40 000,- per skilt.

Døme på informasjonsskilt i dagens situasjon

Vedlegg 4: Utkast til brosjyre/kart for syklister på Rallarvegen

Høgt til fjells

Klimaet i høgjellet kan vere barskt. Du må vere kledd for kaldt og vått vêr sjølv midt på sommaren. Det kan framleis liggje snø på delar av vegen i juli. Sjekk alltid vêr- og føremeldingar før du legg ut på tur. På delar av Rallarvegen er det ikkje mobildekning.

Eit kulturminne

Når du ferdast på Rallarvegen, tek du del i ein over hundre år lang tradisjon. Vegen vart bygd for å frakte mat, utstyr og materialar til bygginga av Bergensbanen, som opna i 1909. Undervegs kan du sjå både bygningar og andre minne frå anleggstida. Hugs å ta med deg all søppel, og rydd fint opp dersom du tenner bål eller lagar leirplass. Dekk til om du må på toalettet utanom dei oppsette toaletta (sjå kartet).

Natur og naboar

Vidda er villreinen sitt rike, og du kan treffe på sauar og kveg på beite. Unngå helst å sykle på høgjellet om kvelden og natta mellom 19.00 og 09.00. Respekter telteforbodet i utvalde område, og vis respekt for hyttefolk og deira privatliv. På delar av strekninga kan du møte bilar. Dei har lov til å ferdast her med eige løyve.

Avstandar og sykkeltid med pausar

Haugastøl - Finse 27 km (fire timar)
Finse – Haugastøl 27 km (tre timar)
Finse - Hallingskeid 21 km (tre timar)
Finse – Myrdal 38 km (fem timar)
Finse – Flåm 53 km (sju timar)
Myrdal – Flåm 20 km (tre timar)

Du kan sykle på kortare tid, men låg fart og mange stopp gjer turen tryggare og rikare på opplevingar.

Kontaktinfo til nødnummer og andre viktige nummer/nettsider

Velkomen til Rallarvegen!

Her kan du nyte naturen, lære om historia og få rike minne med deg heim. Vi ber deg ta det roleg og vise omsyn til naturen og dei du møter. Då får du ein trygg tur, og dei som kjem etter deg får like stor glede av vegen.

Rallarvegen strekkjer seg 80 kilometer frå Haugastøl over Finse til Myrdal, og vidare langs Flåmsbana ned til Flåm.

Trygg sykkeltur

Delar av turen er svært bratt og i stor grad usikra, med grov overflate, humpar og djupe hjulspor. Du må difor ta det rolegare enn på ein moderne sykkelveg. Mest krevjande er strekninga frå Finse til Myrdal, og vidare frå Myrdal ned til Flåm. Her bør du gå av sykkelen i dei brattaste partia. For barn under 12 år og uerfarne syklistar passar strekninga Finse-Haugastøl godt som dagstur. Hugs sykkelhjelm til alle.

**HORDALAND
FYLKESKOMMUNE**

BANE NOR

Avstandstabell/Table of distance

Geilo - Haugastøl	22 km
Haugastøl - Storurdi	16 km
Storurdu - Finse	11 km
Finse - Fagernut	10 km
Fagernut - Hallingskeid	11 km
Hallingdal - Myrdal veikryss (junction)	15 km
Veikryss - Myrdal stasjon	2 km
Veikryss - Flåm stasjon	17 km
Upsete - Mjølfjell UH (youth hostel)	6 km
Mjølfjell UH - Mjølfjell stasjon	7 km
Mjølfjell - Voss	30 km

Meter over havet

